
VUOROVAIKUTUS- RAPORTTI

- OPINNÄYTETYÖN
KYSELYN TULOKSET

Kirsi Halkola

30.5.2025

OPINNÄYTETYÖSTÄ

- Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää kuntalaisten näkemyksiä kaavoituksen vuorovaikutuksesta ja sen kehittamisestä
- Kaavoituksen vuorovaikutukseen kuuluu:
 - Kuntalaisten tiedon saaminen kaavoituksesta
 - Tiedon kerääminen kuntalaisilta kaavoitusta varten
 - Keskusteleva osallistuminen kaavan laatimisen eri vaiheissa
- Toisena tavoitteena on selvittää olisiko Marttilassa tarpeen laatia strateginen yleiskaava
- Näistä saatavat tiedot yhdistetään kuvaamalla kaavan eteneminen prosessimallilla

VASTAAJISTA

- Tyypillinen vastaaja 25-64 vuotias korkeakoulutettu ja työssäkäyvä nainen
- Naiset aavistuksen yliedustettuina ja ikäluokat 25-44 ja 45-64 selkeästi yliedustettuina
- **Vastaajia 27 kpl**

miehiä oli 42 % (n=11)

naisia 54 % (n=14)

muu/en halua vastata 4 % (n=1)

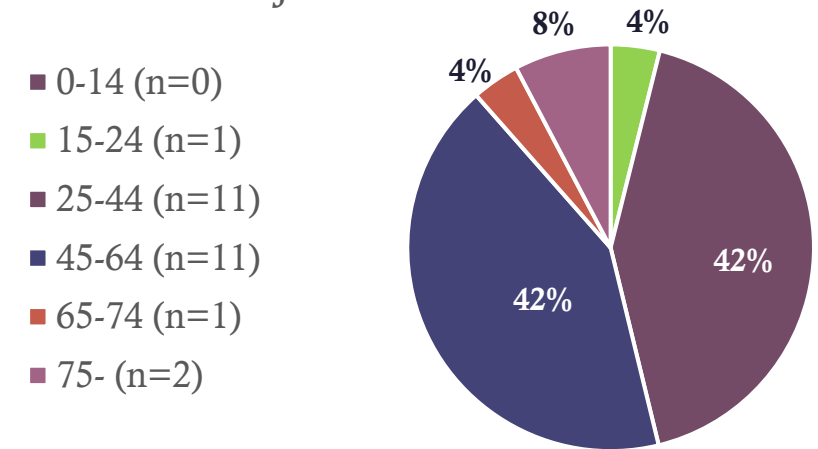
paikallisia yrittäjiä 19 % (n=5)

maanomistajia 38 % (n=10)

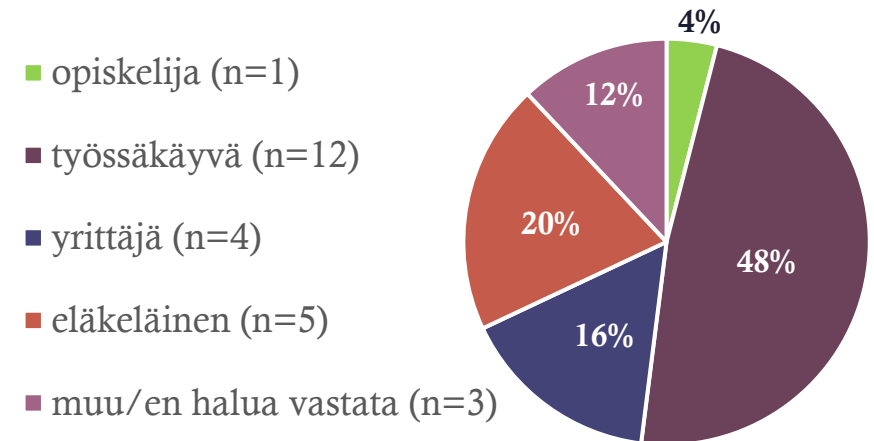
järjestö- tai yhdistystoimijoita 23 % (n= 6)

luottamushenkilöitä 12 % (n=3)

Vastaajan ikä

Pääasiallinen toiminta

KYSELY KOULUSSA

**Vastaajina Marttilan koulun
5- ja 6-luokkien oppilaat,
vastauksia yli 40 kpl**

- Marttilan koululla pidettiin 2024 syksyllä 5- ja 6-luokkalaisten kanssa kaavoituksen työpaja, joten myös kysely toteutettiin näille luokille opettajien avustamana
- Työpaja oli selvästi jäänyt muutamien vastaajien mieleen, mutta kaavoituksen termit olivat selitettynäkin tuntemattomia tai liian hankalia vastausajan puitteissa ymmärrettäviksi ja kysely oli myös liian pitkä, sille että mielenkiinto olisi säilynyt loppuun asti
- Suuren ”en osaa sanoa/en halua vastata” –vastausten määrän vuoksi kyselyn tuloksista ei voi luotettavasti tehdä päätelmiä
- Kyselystä voi kuitenkin tehdä pari nostoa sellaisista kysymyksistä, joiden vastausvaihtoehdot ovat yleisempiä eikä pelkästään kaavoitukseen kohdistuvia
 - Tiedottaminen koulun, kirjaston ja somen kautta tai kotiin jaettavana esim. Marttila-tiedotteessa voisi tavoittaa tätä ikäryhmää
 - Lapsille suunnattu lyhyt kysely voisi olla osa kaavoituksen aikana tehtäviä kyselyitä, mikäli kysymyksien määrittelyyn saisi avuksi asiasta kiinnostuneen opettajan
 - Kyselyiden lisäksi teemavalokuva- tai piirustuskilpailut voisivat olla kiinnostavia tälle ikäryhmälle

NYKYTILASTA

- 27 vastaajasta vain kolme oli osallistunut asemakaavan laadintaan, joko tutustamalla kaavaan netissä tai paikan päällä, osallistumalla yleisötilaisuuteen ja/tai keskustelemalla kaavoittajan kanssa
- Kyselyyn vastattiin vain netissä, vaikka paperinen vastauslomake oli tarjolla kirjastossa ja Martintalolla
- **Kaavoituksen eteneminen ei ollut kovin tuttua**, eteneminen oli täysin tai osittain epäselvää 67 % (n=18) vastaajista
- Asemakaavojen eteneminen oli epäselvää tai osittain epäselvää 56 % (n=15) vastaajista ja 15 % (n=4) vastaajista ei ollut seurannut
- Marttilan **tiedotuksen kaavoituksesta koki riittäväksi 52 %** (n=14) ja puutteelliseksi 37 % (n=10)
 - Tiedotuksen riittäväksi kokeneista kahdeksan koki tiedotuksen mahdollistaneen haluamansa osallistumisen ja kuusi vastaajista ei ollut osallistunut, muttei kokenut tiedotuksen vaikuttaneen siihen
 - Tiedotuksen puutteelliseksi kokeneista kahdeksan ei ollut sen vuoksi voinut osallistua haluamallaan tavalla

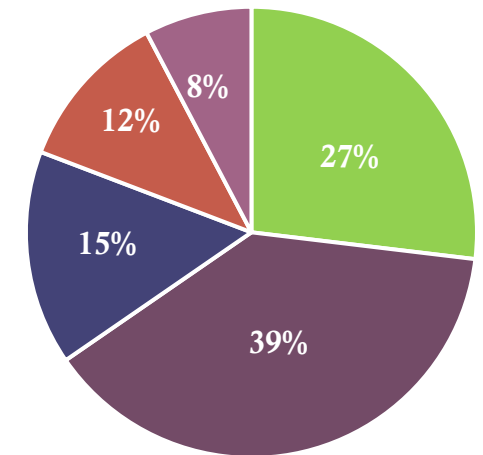
**Yli 45 v. ikäryhmälle kaavoitus oli selkeämpää kuin alle 44 v. ikäryhmälle
Miehet ja yli 45 v. tyytyväisempiä tiedotuksen riittävyteen kuin muut ryhmät**

KEHITYSKOHTIA

17 vastaajaa (65 %) oli sitä mieltä, että Marttilassa tulisi laatia strateginen yleiskaava joko pikaisesti (n=7) tai tulevaisuudessa (n=10)

Kehityskohteiksi avoimissa vastauksissa tunnistettiin mm.:

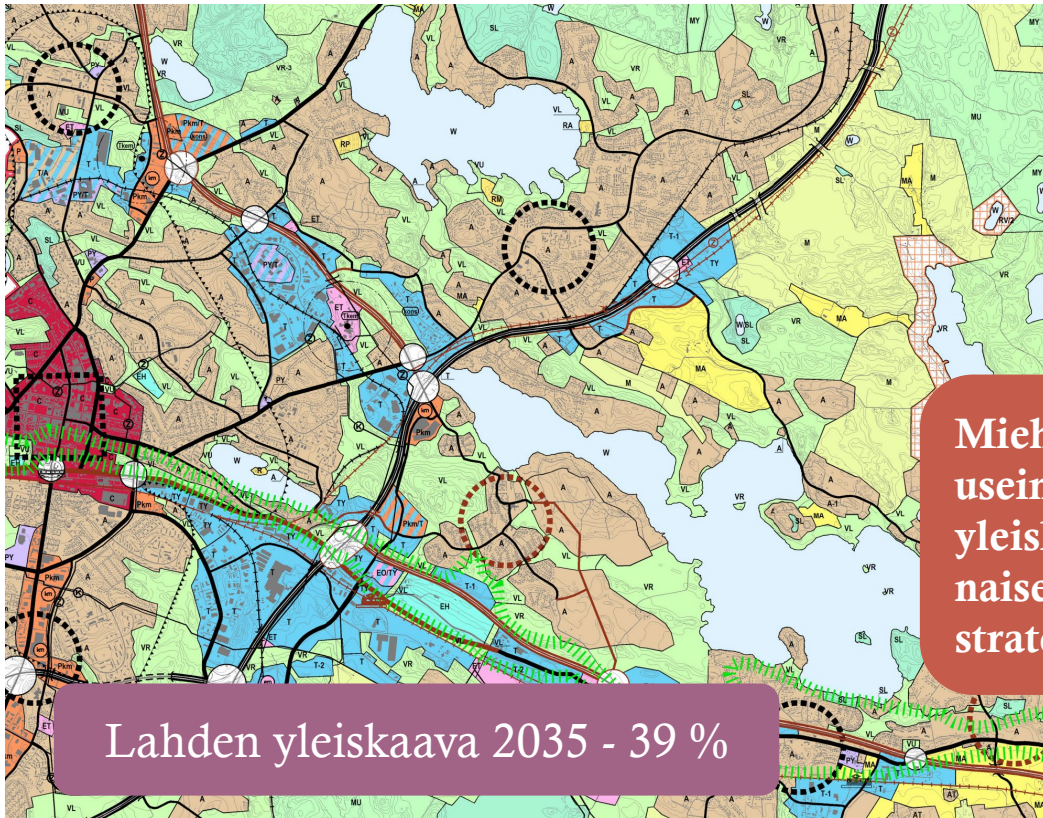
- tiedotuksen ja käytettyjen kuvien selkeys
- tiedottaminen somessa ja useammin
- keskustaajaman kehittäminen ja kunnan elinvoimaisuus
- uusiutuvan energian kaavoittaminen ja suunnittelutarveratkaisut
- asukkaiden mielipiteiden huomioiminen ja avoimuus
- ympäristönäkökulmat ja ilmastonmuutoksen varautuminen

- Pikaisesti (n=7)
- Tulevaisuudessa (n=10)
- Ei tarvetta (n=4)
- Ehkä (n=3)
- EOS (n=2)

ESITYSTAPA

Kaksi suosituinta esitystapaa

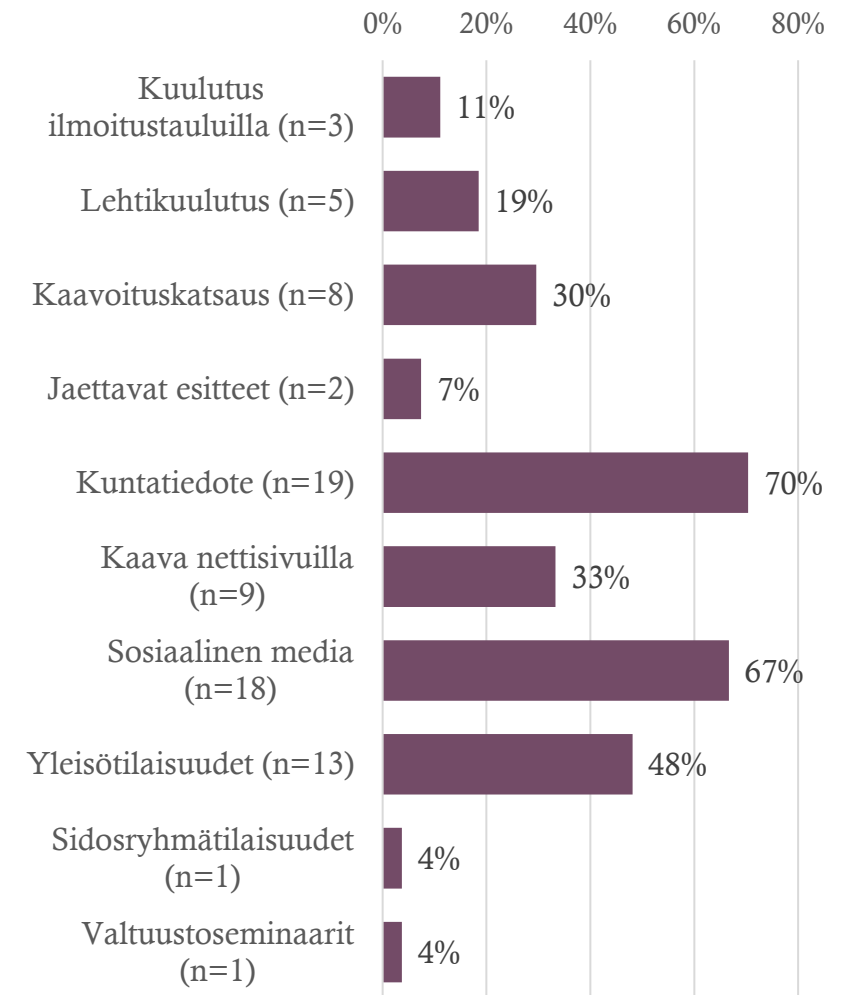
Miehet valitsivat useimmin Lahden yleiskaavan 2035 ja naiset taas Oriveden strategisen yleiskaavan

TIEDOTUSTAVAT

- Tärkeimmiksi koettiin **kuntatiedote** ja **sosiaalinen media**
- Myös **yleisötilaisuudet** lähes puolet vastaajista koki hyväksi tavaksi saada tietoa ja se olikin yleisin syy osallistua yleisötilaisuuteen (48 %), toiseksi yleisin syy oli halu kertoa oma mielipide aiheeseen liittyen (22 %)
- Kolmasosa vastaajista koki kaavan nettisivun ja kaavoituskatsauksen hyviksi tiedonsaantikanaviksi

Alle 44 v. vastauksissa ensimmäiseksi nousi some ja yli 45 v. vastaavasti ensimmäisenä kuntatiedote

TIEDON SISÄLTÖ

- Vastaukset tiedon sisällöstä **jakautuivat hyvin tasaisesti**, ylipäättään vastauksista voisi todeta, että tietoa kaivataan lisää, niin yleistietoa kaavoituksesta kuin yksittäisistä kaavoistakin
 - Muista hieman erottuva kolmen kärki oli **tiivistelmät, päivittyvä aikataulu ja visualisoinnit**

Alle 44 v. tieto vaikutuksista ja vuorovaikutuksesta suositumpaa kuin ikäryhmässä yli 45 v. ja vastaavasti yli 45 v. tiivistelmät olivat suositumpi kuin ikäryhmässä alle 44 v.

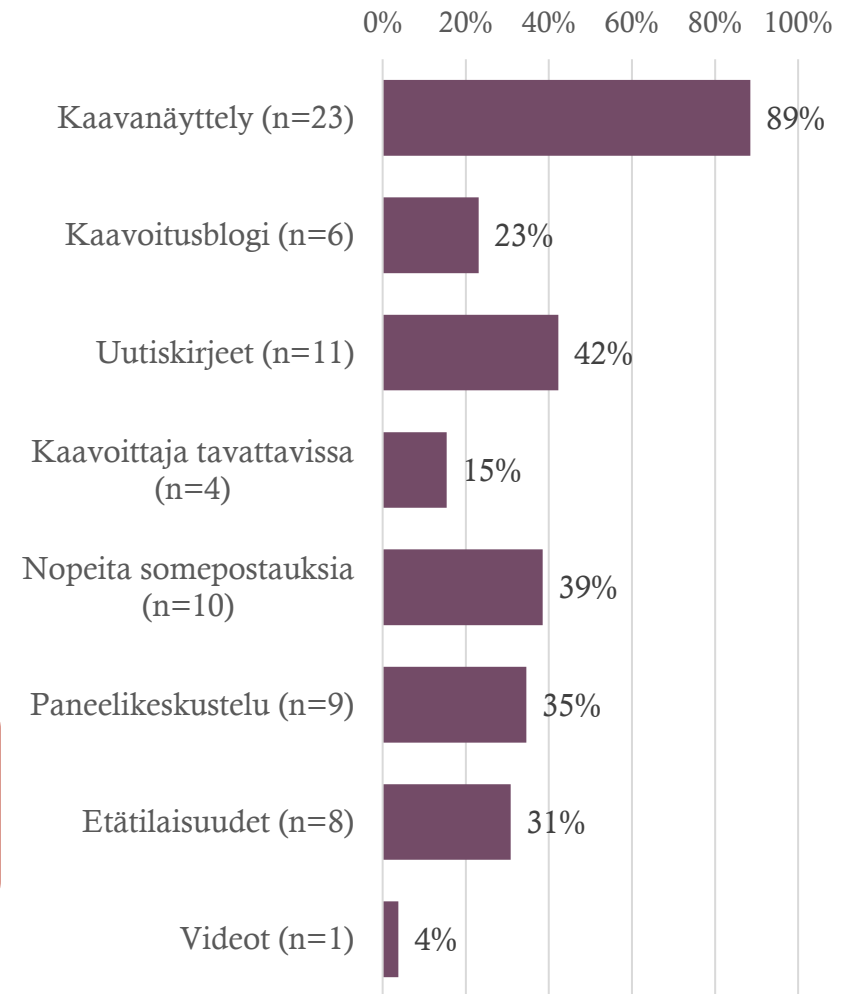
Naisille päivittyvä aikataulu oli tärkeämpi kuin miehille ja vastaavasti miehille tilaisuusyhteenvedot olivat tärkeämpiä kuin naisille.

UUDET TAVAT

- **Kaavanäyttely** sai uusista kokeiltavista tavoista suurimman suosion, myös **uutiskirje** ja **somepostaukset** olivat suosittuja vastaajien kesken
- Avoimissa vastauksissa ehdotettiin koottavaksi aktiivisten kuntalaisten ryhmä antamaan kuntalaisten näkökulmaa ja jakamaan tietoa kuntalaisille helposti ymmärrettävässä muodossa sekä toivottiin näkyvää tiedostusta kaavan kommentointivaiheessa

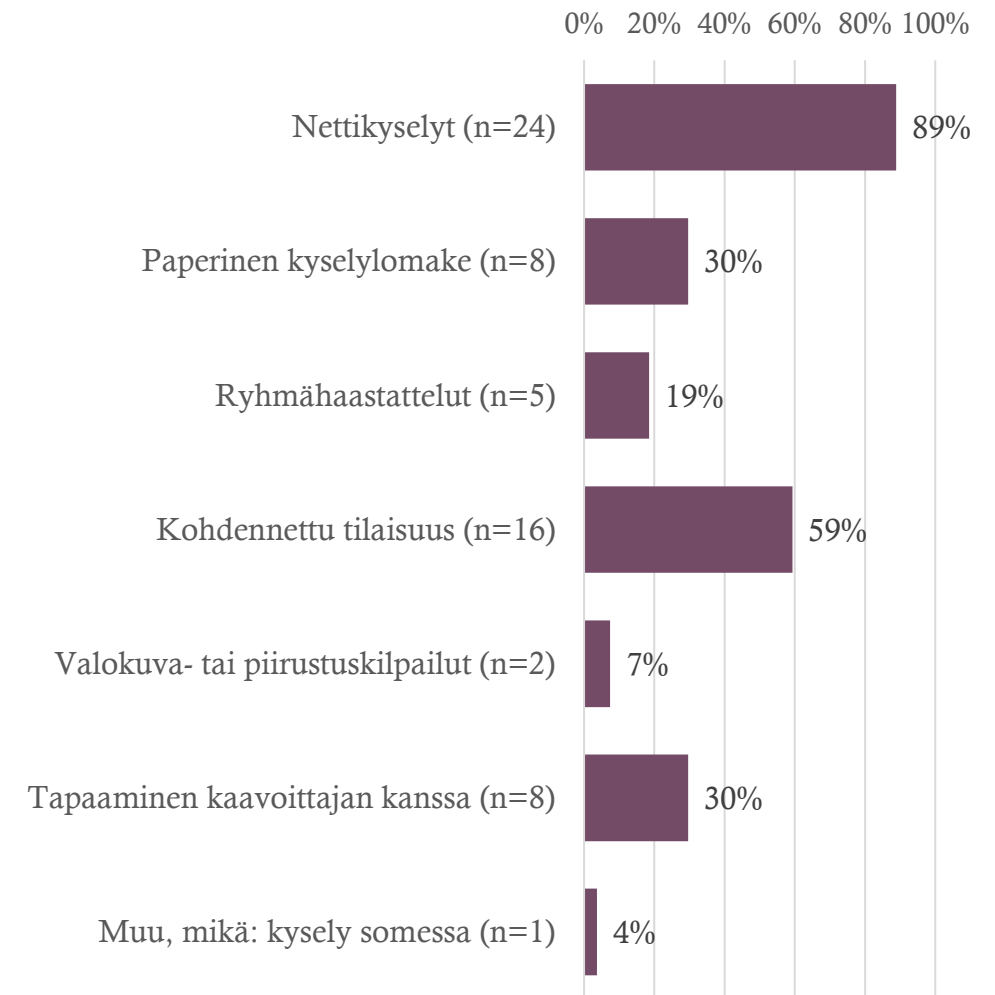
Työssäkäyvillä ja alle 44 v. etätilaisuudet suositumpi kuin muissa ryhmissä ja vastaavasti yli 45 v. ikäryhmässä uutiskirje oli suositumpi kuin ikäryhmässä alle 44 v.

TIEDON KERÄÄMINEN

- **Nettikysely** oli suosituin, seuraavaksi suosituin oli **kohdennetut asukastilaisuudet**
 - Kolmasosa vastaajista piti paperisia kyselylomakkeita ja kaavoittajan tapaamista hyvinä keinoina
- Hyvä kysely on vastaajien mielestä **selkeä ja selostava, anonyymi ja neutraali**
 - Myös nopeasti vastattavia kyselyitä ehdotettiin

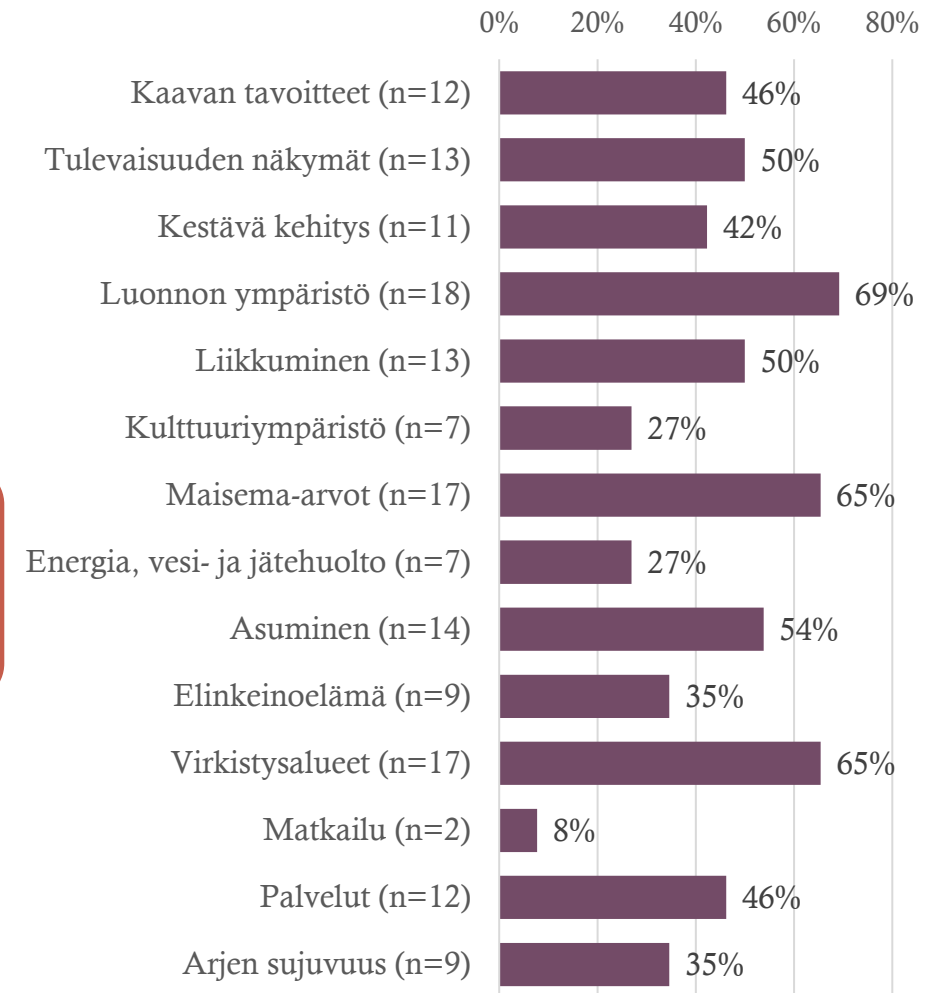
Alle 44 v. ikäryhmässä tapaaminen kaavoittajan kanssa oli suositumpaa kuin yli 45 v. ikäryhmässä

TEEMAT

- Teemoista kaikki matkailua lukuun ottamatta koettiin jokseenkin tärkeiksi
 - Kolmen kärki oli **luonnon ympäristö, maisema-arvot ja virkistysalueet**

Miehet vastasivat teemoiksi naisia useammin asumisen ja elinkeinoelämän ja naiset vastaavasti maisema-arvot, kulttuuriympäristön ja kestävän kehityksen

OSALLISTUMINEN

- **Osallistuminen yleisötilaisuuden keskusteluun oli suosituin**
 - Kolmasosa vastaajista piti niin kävelykierroksia, teematyöpajoja, kansalaisraatia kuin kumppanuuspöytäakin hyvinä osallistumistapoina
- Osallistumista hankaloittavina avoimissa vastauksissa nousi tarve kaavoituksen yleistiedolle, kaavoituksen merkityksen avaamiselle sekä koulutukselle ja tiedolle osallistumismahdollisuuksista

Yleisötilaisuus tasaisen suosittu kaikissa ryhmissä.

Alle 44 v. teematyöpaja suosituimpi kuin ikäryhmässä yli 45 v. ja vastaavasti yli 45 v. kumppanuuspöytä oli suosituimpi kuin ikäryhmässä alle 44 v.

Kansalaisraati oli korkeakoulutetuilla suosituimpi kuin muissa koulutusryhmissä.

ROOLIT JA ARVOT

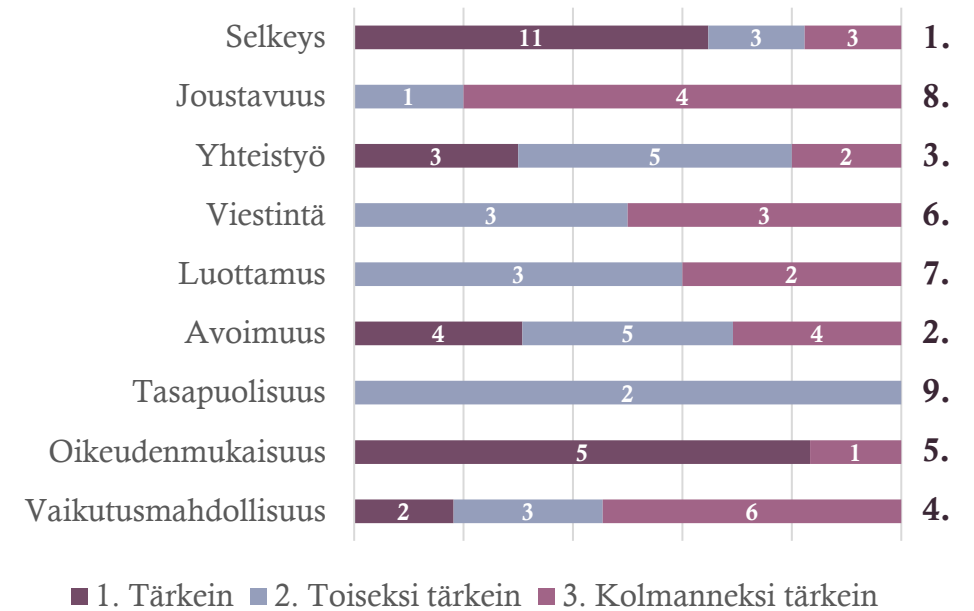
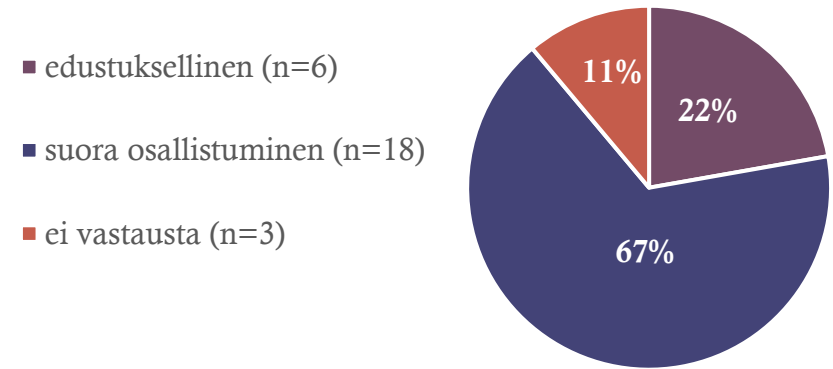
- Kuntalaisten rooliksi vastattiin erityisesti **ideoiva, keskusteleva ja valvova**
- Arvoista tärkeimmäksi nousi **selkeys**, eniten ykkössijoja ja eniten valittu (n=17)
 - Seuraavaksi tärkeimmiksi vastattiin **avoimuus** (n=13), **yhteistyö** (n=10) ja **vaikutusmahdollisuus** (n=11)

Alle 44 v. vaikutusmahdollisuus suositumpi kuin ikäryhmässä yli 45 v. ja vastaavasti yli 45 v. yhteistyö oli suositumpi.

Naiset suosivat suoraa vaikuttamista kun miesten mielipiteet jakautuvat puoliksi vaikuttamismuotojen kesken.

Naiset vastasivat useammin kuntalaisen rooliksi keskustelevan tai osallistuvan kuin miehet.

Vaikuttamismuoto

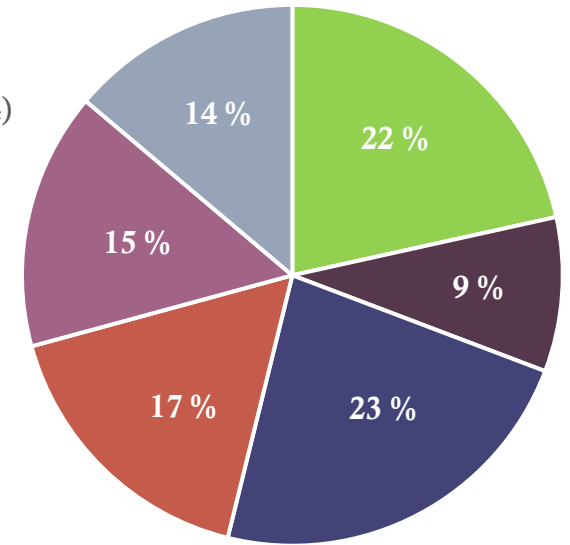

TYÖPAJAT

- Työpajoja pidettiin hyödyllisimpinä **nykytilaa** ja selvitystarpeita määritellessä (n=14) ja **tulevaisuuden näkymiä** kartoitettaessa (n=15)
 - Myös muut vaihtoehdot saivat tasaisesti kannatusta

Naiset ja alle 44 v. vastasivat muita ryhmiä useammin kaavaluonnoksen arvioinnin työpajan aiheeksi

- Nykytilan ja selvitystarpeiden määrittäminen (n=14)
- Vuorovaikutustapojen valinta (n=6)
- Tulevaisuuden näkymät ja tavoitteet (n=15)
- Kaavan tavoitteet ja pääteemat (n=11)
- Kaavaluonnoksien arviointi (n=10)
- Kaavaehdotus ja sen arviointi (n=9)

KYSYMYKSET JA PALAUTE

- Voit kysyä lisää opinnäytetyöstä ja kyselystä
kirsi.halkola@student.lab.fi

SUURET KIITOKSET KAIKILLE VASTANNEILLE!
